

Inleiding

Jongeren verplaatsen zich elke dag van huis naar school, de sportclub en andere vrijetijdsbestedingen. Meer dan lagere schoolkinderen steken zij de gemeentegrenzen over en verplaatsen zich doorheen de vervoerregio's. Dit gaat voor de ene jongere makkelijker dan de andere. Om een mobiliteitsbeleid te kunnen ontwikkelen dat rekening houdt met hun noden en behoeften, is het belangrijk in kaart te brengen **hoe de jongeren zich verplaatsen** en **hoe zij deze verplaatsing beleven**. Welke obstakels komen zij tegen? Hoe verplaatsen zij zich het liefst en is de drempel dus het laagst om zich op een duurzame en veilige manier te verplaatsen? Omdat zij meer afhankelijk zijn van actieve vervoersmiddelen en openbaar vervoer, is hun beleving erg waardevol. Het geeft je veel informatie over hoe je de mobiliteitsstructuur kan verbeteren voor jongeren, zodat zij zich veiliger, autonomer en duurzamer kunnen verplaatsen.

Wat is Jonge Wegweters?

Jonge Wegweters is een toolbox voor steden en gemeenten om **jongeren tussen 16 en 21 jaar** te betrekken bij het lokale mobiliteitsbeleid. Samen met jongeren uit de derde graad secundair onderwijs, de jeugdraad of een samengestelde focusgroep breng je de mobiliteitsbeleving en het verplaatsingsgedrag van jongeren in je stad, gemeente of regio in kaart. Met het **stappenplan** en de **participatieve methodieken** van Jonge Wegweters werk je samen aan concrete en gedragen aanbevelingen die op het einde van de rit worden voorgesteld aan het college van burgemeester en schepenen.

De toolbox Jonge Wegweters in zes stappen

Het stappenplan van Jonge Wegweters biedt je structuur en houvast voor het opzetten van een kwalitatief participatietraject met jongeren. Het traject is opgedeeld in 6 stappen. In stap 1 laat je een **brede groep jongeren** hun verplaatsingsroutes digitaliseren en beoordelen. Vanaf stap 2 verdiep je met een **specifieke klas- of focusgroep** de verzamelde data. Je onderzoekt samen de mobiliteitsbeleving en -keuzes van jongeren en werkt een prioriteitenlijst uit voor een mobiliteit op maat van jongeren. In een laatste fase worden aanbevelingen gemaakt en gepresenteerd aan het college van burgemeester en schepenen. Tijdens een toon(expo)moment geven de jongeren tekst en uitleg aan de lokale beleidsmakers.

Stap 1 – Routes digitaliseren met de TravelTrack

Stap 2 – Mobiliteitsbeleving

Stap 3 – Toekomstbeeld

Stap 4 – Aanbevelingen

Stap 5 – Dialoog en Deal

Stap 6 – Terugkoppeling

Voor wie is Jonge Wegweters?

In een Jonge Wegweters traject werken **drie doelgroepen** samen: **lokale beleidsmakers (ambtenaren en politici), jongeren en (meestal) scholen**. Jongeren zijn de ervaringsdeskundigen van hun eigen mobiliteitsbeleving. Ze hebben enkel de juiste begeleiding nodig om tot onderbouwde adviezen te komen. Als beleidsmaker of leerkracht heb je met Jonge Wegweters de ideale toolbox in handen om een constructief mobiliteitsdebat te voeren.

De **lokale projectverantwoordelijke** coördineert het proces, bewaakt het overzicht, communiceert over het stappenplan en brengt alle betrokkenen samen. Deze rol kan ingevuld worden door een jeugd-, mobiliteits-, of participatieambtenaar, leerkracht, begeleider van een jeugdorganisatie, iemand van de jeugdraad, ... We benaderen de lokale projectverantwoordelijke in deze handleiding als trekker en begeleider van het participatieproces in je gemeente of stad.

De **expert mobiliteit** (of omgeving) en/of mobiliteitsschepen heeft een belangrijke rol binnen Jonge Wegweters. Tijdens het traject gaan de jongeren regelmatig in dialoog met de expert mobiliteit. Hij/zij/die kan de ideeën van de jongeren ook direct toetsen aan het mobiliteitsplan.

De **jeugdambtenaar of participatieambtenaar** slaat de brug tussen het beleid en de leefwereld van de jongeren en vertaalt de aanbevelingen van de doelgroep naar het bestuur.

Welke personen wil je lokaal nog betrekken bij het Jonge Wegweters traject? Laat je inspireren door '[It takes a child to raise a village](#)', een onderzoek van Bataljong en Kind & Samenleving naar jeugdvriendelijke ruimtelijke participatie. Naast enkele principes vind je er de rollen voor succesvolle participatie met jongeren: inhoudelijk expert, brugfiguur, moderator, belangenbehartiger, procesbegeleider,

Een Jonge Wegweters traject opstarten

Reken een jaar tijd voor het volledige Jonge Wegweters traject van voorbereiding tot terugkoppeling. De intensieve periode van inspraaksessies neemt 4 tot 6 maanden in beslag.

In dit voorbeeldtraject schetsen we het mogelijke verloop van een Jonge Wegweterstraject wanneer je alle stappen en methodieken doorloopt. Natuurlijk kan je een traject op maat of een light versie organiseren waarin je een selectie van de methodieken gebruikt. Hanteer de zes stappen van Jonge Wegweters als basis voor je participatietraject en de methodieken als ingrediënten om het proces op smaak te brengen.

Stel een lokale werkgroep van beleidsmakers samen en stem bij het begin de verwachtingen en de focus goed af. Tijdens een startmoment waarop minimaal de mobiliteits- en jeugdambtenaar aanwezig zijn, zet je het tijdsplan uit en plan je de contacten met scholen, jeugdraad of andere jongeren(-organisaties). In stap 1 wordt de TravelTrack zo breed mogelijk gecommuniceerd naar de jongeren in je gemeente, stad of regio. Schakel scholen of verenigingen in en focus in je communicatie op de 'What's in it for them' om de jongeren te enthousiasmeren. De tijd tussen de oproep en het afsluiten van de vragenlijst duurt doorgaans een maand zodat alle routes kunnen worden gedigitaliseerd. In totaal plan je (in stap 2, 3, 4 en 5) minimaal drie inspraaksessies met de focusgroep én een dialoogmoment met de lokale beleidsmakers. Laat bij voorkeur een tweetal weken tussen elke sessie, zodat de dynamiek en betrokkenheid van de jongeren groot blijven en je zelf tijd hebt om hun input te verwerken.

Maximaal zes maanden na het dialoogmoment en het ondertekenen van de Jonge Wegweters Deal plan je een terugkoppeling over de aanbevelingen en resultaten. Plan dit terugkoppelmoment bewust binnen hetzelfde schooljaar om de groep jongeren opnieuw te betrekken.

Of grijp het terugkoppelmoment aan als start van een nieuw Jonge Wegweterstraject met een volgende focusgroep.

Tips en tricks om een brede doelgroep te bereiken

Er zijn heel wat problemen waar je tegenaan kan lopen wanneer je jongeren wilt betrekken bij een Jonge Wegweterstraject. Hieronder helpen we je verder met enkele tips die we vanuit onze ervaringen hebben geleerd:

- ✦ Moeite om scholen te contacteren
- ✦ Er is geen school in je gemeente
- ✦ Te laat om het in de jaarkalender van de school te krijgen
- ✦ Er zijn veel scholen in je stad of gemeente
- ✦ De jeugdraad is niet divers en je wil verbreden
- ✦ Jongeren komen niet opdagen of bevestigen niet.
- ✦ Jongeren of scholen zien de meerwaarde van het traject niet
- ✦ We missen diversiteit in de focusgroep

✦ Moeite om scholen te contacteren

Het contact met een school verloopt niet altijd even gemakkelijk. Scholen hebben het druk en het blijft een uitdaging om de juiste persoon te vinden. Uit onze trajecten hebben we geleerd dat persoonlijk contact het beste werkt. Dus een vrijblijvende mail die je naar verschillende scholen stuurt werkt meestal niet. Begin er zo snel mogelijk mee, zodat scholen er rekening mee kunnen houden in de lesplanning. Ken je toevallig een leerkracht van de school of is er via het scholenoverleg wel een contactpersoon? Bel deze persoon of maak een persoonlijke afspraak om het project uit te leggen. Via deze persoon geraak je makkelijker aan de juiste leerkracht en gaan de dingen vooruit.

Tips: Start zo snel mogelijk het contact met de school op. Zoek via bestaande netwerken contactpersonen binnen scholen. Gebruik tussenpersonen zoals leerkrachten, jeugdwerkers of oud-leerlingen. Plan een fysiek schoolbezoek om vertrouwen op te bouwen.

✦ Er is geen school in je gemeente

Veel gemeenten hebben geen middelbare school. Dan voelt de uitdaging groter om een juiste groep jongeren te vinden. Toch zijn er wel mogelijkheden. In het traject in Kasterlee zijn ze aan de slag gegaan met een samengestelde focusgroep met jongeren uit de jeugd- en sportverenigingen. Voor het vinden van genoeg jongeren die de Traveltrack invullen, kun je een beroep doen op de verenigingen uit je gemeente. Neem een aantal laptops mee naar de sportclub en laat de jongeren in de pauze de traveltrack invullen. Ga ook naar andere plekken waar jongeren samenkomen: sportclubs, skateparken, repetitieruimtes, snackbars, en festivals of evenementen in de buurt. Spreek jongeren persoonlijk aan en vertel wat de meerwaarde is voor hen.

Tips: Kijk naar samenwerking met scholen in naburige gemeenten. Richt je op andere jongerenwerkingen zoals jeugdhuizen of verenigingen. Spreek jongeren persoonlijk aan.

Te laat om het in de jaarkalender van de school te krijgen

Scholen hebben vaak een vol jaarplan en het kan zijn dat een Jonge Wegweterstraject niet meer in de kalender past. Bekijk of het project uitgesteld kan worden naar het volgende schooljaar. Is het toch belangrijk dat het project zo snel mogelijk opstart? Bekijk met de school of Jonge Wegweters kan aansluiten bij een ander project.

Tips: Begin de communicatie al in het voorjaar voor het volgende schooljaar. Vraag of het project buiten de lessen of tijdens middagsessies kan doorgaan. Onderzoek of het project kan aansluiten bij bestaande projecten of studiedagen.

Er zijn veel scholen in je stad of gemeente

In grotere steden of gemeenten zijn vaak meerdere middelbare scholen te vinden. Om een breder inzicht te krijgen kan het interessant zijn om leerlingen van meerdere scholen te betrekken bij Jonge Wegweters. Dit kan op verschillende manieren. In Leuven lieten we bijvoorbeeld het traject verlopen op drie scholen. Stap 2 en 3 van het traject lieten we doorgaan op de drie verschillende scholen. Voor stap 4 en 5 verzamelden we de focusgroepen voor één grote sessie, waarbij de jongeren ook konden uitwisselen.

In Kortrijk werkten we met een samengestelde focusgroep. Hier kwamen de jongeren uit verschillende scholen. Zij werden betrokken bij het project omdat ze actief waren in de leerlingenraden.

Tips: Betrek verschillende scholen, en voer meerdere parallelle trajecten uit. Rekrutering via bestaande leerlingenraden om de drempel te verlagen. Focus eerst op één pilotschool om te starten, en breid daarna stapsgewijs uit.

De jeugdraad is niet divers en je wil verbreden

De organisaties in de jeugdleden zijn een opstap om jongeren aan te trekken. Zij kunnen de jongeren verzamelen die in een focusgroep komen.

Nodig breed uit om op wekkertocht te gaan, en vraag daarna of ze nog willen blijven.

Tips: Organiseer open cafés of activiteiten buiten de traditionele jeugdraadstructuur. Werk met straathoekwerkers, jongerenwerkingen of sportclubs. Laat jongeren zelf ambassadeur zijn en vrienden uitnodigen.

✦ **Je jongeren komen niet opdagen of bevestigen niet**

Wanneer jongeren vrijwillig meewerken aan het project, kan het zijn dat ze niet komen opdagen. Laat het er niet bij zitten en bekijk waarom ze niet zijn gekomen. Een heel simpele incentive werkt toch vaak erg goed: beloof eten en snacks tijdens de sessie. Pizza's lokken jongeren toch vaak wel. We hebben gemerkt dat wanneer jongeren de eerste keer afkomen, dat ze vaak wel betrokken blijven en dan ook de meerwaarde inzien.

Zorg ook dat je makkelijk en op een laagdrempelige manier met de jongeren in contact kunt komen. Start bijvoorbeeld een Whatsapp groepje op.

Tips: Werk met persoonlijke uitnodigingen en reminders via WhatsApp of Instagram. Geef hen een duidelijke rol of verantwoordelijkheid in het traject. Voorzie een incentive (eten, bonnen, certificaat).

✦ **Jongeren of scholen zien de meerwaarde van het traject niet**

Ga op zoek naar de win win voor hen en geef voorbeelden waarover mobiliteit gaat in hun leef- of schoolomgeving. Focus op concrete situaties in de schoolomgeving. Zorg dat de school een actieve rol kan krijgen in het traject, of stel juist voor dat ze er weinig werk aan zullen hebben.

Tips: Toon concrete resultaten van eerdere trajecten (bv. video, testimonials). Verbind het project aan eindtermen of competentieontwikkeling. Laat jongeren aan het woord in de promotie.

✦ **We missen diversiteit in de focusgroep**

De toolbox is ontwikkeld voor jongeren uit alle affiniteiten en onderwijsvormen. Bij elke richting is er aansluiting bij verschillende vakoverschrijdende en vakgebonden sleutelcompetenties. Beperk je focusgroep dus niet tot één homogene klasgroep, maar stel een diverse groep samen over klassen en/of scholen heen.

Tips: Betrek een OKAN-klas. Zorg voor een mix van genders. Stel een samengestelde focusgroep samen na de schooluren, en lok hen met eten (Pizza!) en drinken. Betrek onderwijs vanaf begin.

VOORBELDTRAJECT JONGE WEGWETERS

Voorbeeld timing

juni

september

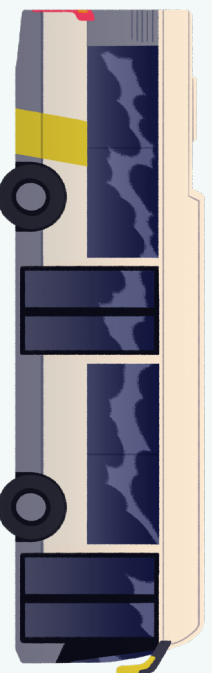
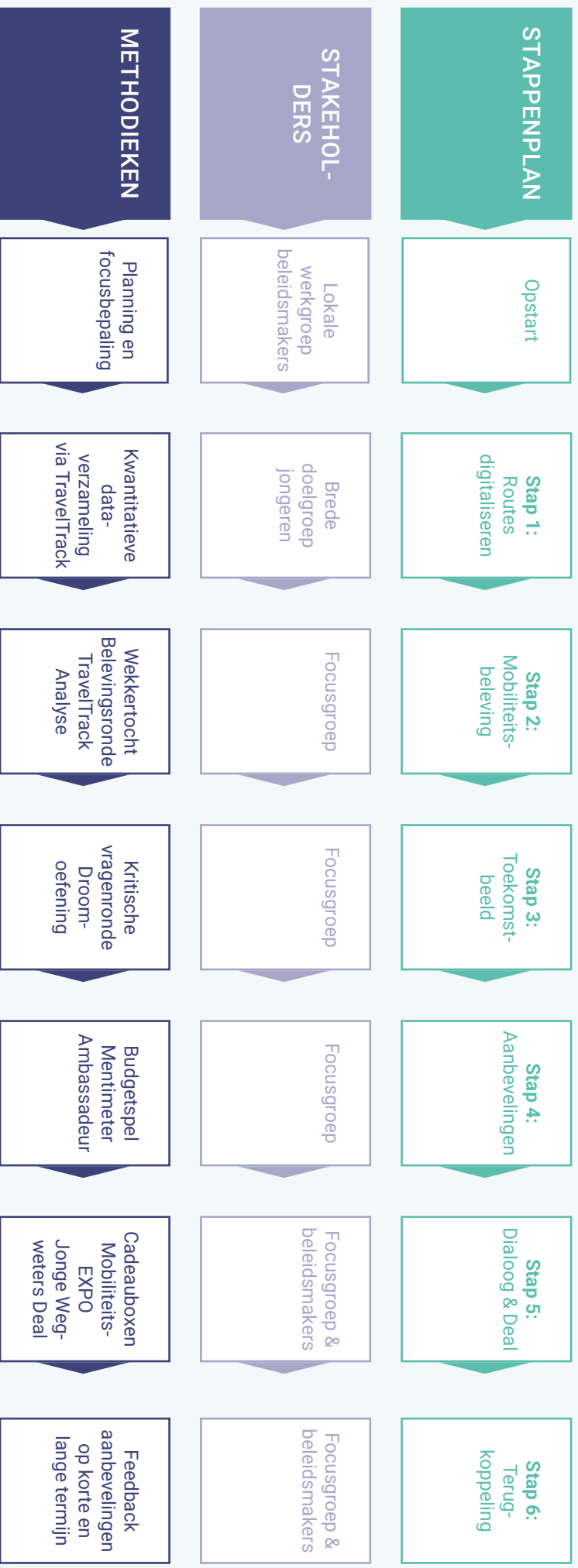
oktober

november

december

januari

juni

Tijdsinvestering

Wanneer je **als projectverantwoordelijke** alle stappen van de toolbox doorloopt, neemt de voorbereiding, uitvoering en verwerking van de informatie minimaal 14 werkdagen in beslag. Tel daarbij de tijd om contacten te leggen met scholen, jongeren en/of collega's en het verwerken van de uiteindelijke aanbevelingen uit het Jonge Wegweterstraject.

Voor de **jongeren, jeugdraad of school** rekt Jonge Wegweters op een engagement van 4 bijeenkomsten: 3 inspraaksessies van 2 à 3 uur en 1 dialoogmoment om de resultaten en aanbevelingen voor te stellen aan het college van burgemeester en schepenen.

Waarvoor kan je Jonge Wegweters (niet) gebruiken?

Met de toolbox Jonge Wegweters kan je het **algemene mobiliteitsbeleid** van je stad, gemeente of vervoerregio vormgeven samen met jongeren, de impact op hun verplaatsingen onderzoeken of draagvlak creëren voor je mobiliteitsplan (in opmaak). Met de toolbox kan je focussen op verplaatsingen van en naar scholen, maar ook ruimer inzetten op vrijetijdsroutes (hobby's, uitgaan, shoppen, vrienden, ...). Volg het stappenplan van A tot Z (1 tot 6), of kies de methodieken die je nodig hebt om jongeren te betrekken bij **wijkmobiliteitsplannen** of een veilige en comfortabele ontsluiting van **schoolomgevingen, jeugdlokalen en vrijetijdssites**.

Jonge Wegweters is een toolbox om jongeren te betrekken bij het lokale mobiliteitsbeleid via **participatieve methodieken**. De **kwalitatieve onderzoeksmethodieken** zijn er op voorzien om (subjectieve) beleving van jongeren in kaart te brengen. Met uitzondering van de gedigitaliseerde routes via de TravelTrack, genereer je geen kwantitatieve onderzoeksgegevens. De methodieken zijn ontwikkeld voor en uitgetest door jongeren tussen 16 en 21 jaar en niet zonder aanpassingen bruikbaar voor jongere kinderen. Hoewel we jongeren informeren over de vele facetten en mogelijkheden van de mobiliteit in Vlaanderen, is Jonge Wegweters **geen louter educatief pakket**. Ben je op zoek naar verkeerseducatieve pakketten? Check dan zeker de website van de [Vlaamse Stichting Verkeerskunde](#) of de [VRT EDUbox Mobiliteit](#). Wil je heel concreet aan de slag voor een veilige schoolomgeving, bieden [Mobiel 21](#), [Octopusplan](#) en [VSV](#) je begeleiding op maat.

Tips voor de projectverantwoordelijke

- ✦ Maak eerst een realistische **planning** op en stem alle verwachtingen en engagementen af.
- ✦ Schakel scholen, verenigingen, jeugdraad en andere **partners** in om zoveel mogelijk routes te verzamelen via de TravelTrack.
- ✦ Stel Jonge Wegweters **persoonlijk** voor om jongeren te werven voor de focusgroep. **What's in it for them?**
- ✦ Breng je **participatietraject in beeld** bij de inwoners van je stad of gemeente. Je laat zien dat je de stem van jongeren een plaats geeft in je beleid en verhoogt de betrokkenheid.
- ✦ **Vraag toestemming** aan de jongeren om beeldmateriaal te gebruiken bij de communicatie van het traject en de resultaten (GDPR).
- ✦ Spreek af wie **verslag** neemt tijdens de inspraaksessies. Noteer letterlijk de quotes, woordenschat en beleving van de jongeren. Laat geen input verloren gaan. Gebruik eventueel je gsm om het gesprek om te nemen en nadien opnieuw te beluisteren.
- ✦ Streef voor het uitvoeren van de methodieken naar één **begeleider** per 8 jongeren.
- ✦ Bereid de inspraaksessies goed voor en **verwerk** onmiddellijk alle input van de jongeren. Het bespaart je later veel werk wanneer je rapporteert over het traject.
- ✦ Focus in de gesprekken **niet enkel op infrastructurele verbeteringen**, maar daag de jongeren uit mee te denken over verkeerseducatie, sensibilisering, handhaving, communicatie, ... Download de visie van Jonge Wegweters voor **extra verdiepingsvragen**.
- ✦ Nodig tijdens de voorstelling van de aanbevelingen niet enkel de burgemeester en schepenen uit, maar ook **relevante stakeholders** als politie, het Agentschap Wegen en Verkeer of middenveldorganisaties.
- ✦ Engageer je als beleidsmaker om de aanbevelingen van de jongeren af te wegen en maximaal **mee te nemen in het beleid**.
- ✦ Heb je geen secundaire school op je grondgebied? Of heeft je gemeente geen mobiliteitsambtenaar? Ook **kleine gemeenten** kunnen aan de slag met Jonge Wegweters. Betrek de jeugdraad, jeugdverenigingen en sportclubs, spreek jongeren persoonlijk aan of doe een open oproep om Jonge Wegweters te werven. Ga na welke medewerker van de technische dienst of dienst omgeving de mobiliteitsdossiers opvolgt. En betrek de collega die het meest op de hoogte is van de leefwereld van jongeren.

Heb je nood aan extra begeleiding?

De toolbox Jonge Wegweters kan je gratis downloaden en zelfstandig gebruiken. Heb je nood aan coaching of begeleiding bij het opzetten en uitvoeren van een Jonge Wegweterstraject? Bataljong en Kind & Samenleving bieden verschillende formules aan: een volledige begeleiding van het Jonge Wegweterstraject, coaching van de procesverantwoordelijke(n) bij de voorbereiding en verwerking van elke stap of een groepstraject waarin we verschillende steden en gemeenten samenbrengen en coachen in hun lokale trajecten. Surf naar www.jongewegweters.be of vraag een offerte aan via info@jongewegweters.be.

“Jonge Wegweters begint met de juiste technieken.
 Vertrekkende vanuit de leefwereld van de jongeren
 maak je connectie met het mobiliteitsplan. Omgekeerd
 zou het niet werken en te wollig en conceptueel blijven
 voor hen. In de volgende stap kan je komen met een
 moeilijker mobiliteitsverhaal.”

– Marina de Vet, expert mobiliteit, stad Kortrijk.

Hoe communiceer je over Jonge Wegweters?

Jonge Wegweters is een dankbaar en visueel aantrekkelijk project om zowel aan jongeren als aan alle burgers te tonen hoe het lokale bestuur jongeren concreet betreft bij het beleid. Met deze tips willen we jou, je dienst communicatie en je lokaal bestuur ondersteunen in de communicatie over jullie lokale Jonge Wegweterstraject. [In deze map](#) staat heel wat materiaal downloadbaar om je gemeentelijke communicatie op te leuken. Gebruik ze voorafgaand, tijdens en in navolging van het traject. Laat je inspireren door deze tips en zet Jonge Wegweters mee op de kaart.

✦ GDPR

Vraag toestemming aan de jongeren om het beeldmateriaal te gebruiken wanneer je Jonge Wegweters in beeld brengt. Vanaf 14 jaar kan een jongere zelf toestemming geven voor het gebruik van beeldmateriaal. De extra toestemming van ouders is handig, maar in de praktijk niet noodzakelijk. Bron: www.ikbeslis.be

✦ Huisstijl Jonge Wegweters

Om de huisstijlelementen van Jonge Wegweters te integreren in je gemeentelijke communicatie, kan je het logo en alle toepassingen downloaden via [deze link](#). Je vindt er grafische elementen voor zowel print als online gebruik. Maak gebruik van het kleurenpalet van Jonge Wegweters: **blauw (#3C497E)** en **turquoise (#53C1B0)**. Het lettertype Roboto is te gebruiken via Google Fonts. Dit voor zowel online als offline gebruik. De volledige letterfamilie kan je vinden via [deze link](#).

✦ Online en offline

Wil je jongeren bereiken met je communicatie? Zet dan in op een aantrekkelijke communicatiemix op maat van jongeren. Schrijf er over in je informatieblad en op de website, maar vergeet de (nieuwe) mediakanalen van jongeren niet. Ook posters, flyers en Smartschool zijn kanalen die jongeren bereiken om bijvoorbeeld een oproep te doen voor Jonge Wegweters of de resultaten met hen te delen.

Hoe communiceer je over Jonge Wegweters?

✦ Social media visuals

Wil je op je sociale mediakanalen communiceren over Jonge Wegweters of het traject zichtbaar maken via Instagram Stories? De illustraties en stickers van Jonge Wegweters vind je hier. Gebruik de zoekterm 'Jonge Wegweters' voor extra gifs op Instagram. Met de tags #jongewegweters @bataljong en @kindensamenleving vergroten we mee de zichtbaarheid van je berichten.

✦ Pers

Met de methodiek Dialoog en Deal gaan de Jonge Wegweters in gesprek met lokale beleidsmakers en ondertekenen ze een wederzijds engagement. De Mobiliteitsexpo presenteert de aanbevelingen van jongeren op een visuele manier. Laat dit moment niet voorbijgaan zonder persuitnodiging of persbericht over het engagement van de jongeren. De focusgroep wil misschien wel een rol spelen bij de perscommunicatie?

✦ Stencil Jonge Wegweters

Bij onze downloads vind je een stencil van Jonge Wegweters dat je kan gebruiken om realisaties op het terrein te taggen. Voer je een quick win of aanbeveling uit? Maak het zichtbaar met tijdelijke markeringsverf zodat het opvalt bij de jongeren die er voorbijkomen. Of laat de jongeren het stencil zelf sprayen en maak samen een 'viermoment' van de verwezenlijking.

✦ Aan alle inwoners

Wil je ook andere inwoners informeren over de realisaties dankzij Jonge Wegweters? Met het sjabloon kan je een tijdelijk informatiebord, paneel of banner vormgeven op maat van je lokale context. Via een korte toelichting informeer je passanten. Voeg daarbij het gemeentelijk logo en een QR-code toe, zodat inwoners meer informatie vinden over het traject en de resultaten op de website van het lokale bestuur.

✦ Jongewegweters.be

Wil je het lokale traject kaderen in de brede Vlaamse mobiliteitscontext? Neem de website van Jonge Wegweters op in je communicatie. Wij brengen je graag als [praktijkvoorbeeld](#) in beeld.

Heb je zelf inspirerende ideeën of voorbeelden van communicatie over Jonge Wegweters? Laat het ons weten via info@jongewegweters.be.

Jonge Wegweters binnen de eindtermen

De toolbox is ontwikkeld voor jongeren uit de derde graad van ASO-, KSO-, TSO- en BSO-richtingen. Bij elke richting is er aansluiting bij verschillende vakoverschrijdende en vakgebonden sleutelcompetenties.

Eindtermen die gerealiseerd kunnen worden dankzij deelname aan Jonge Wegweters:

Context 1 Lichamelijke gezondheid en veiligheid > Vakoverschrijdende eindtermen

11 De leerlingen passen veiligheidsvoorschriften toe en nemen voorzorgen voor een veilige leef- en werkomgeving;

13 De leerlingen passen het verkeersreglement toe;

14 De leerlingen gebruiken eigen en openbaar vervoer op een veilige manier;

15 De leerlingen beseffen dat maatschappelijke fenomenen een impact hebben op veiligheid en gezondheid.

Context 4 Omgeving en duurzame ontwikkeling > Vakoverschrijdende eindtermen

3 De leerlingen zoeken naar mogelijkheden om zelf duurzaam gebruik te maken van ruimte, grondstoffen, goederen, energie en vervoermiddelen

4 De leerlingen zoeken naar duurzame oplossingen om de lokale en globale leefomgeving te beïnvloeden en te verbeteren;

Context 5 Politiek-juridische samenleving > Vakoverschrijdende eindtermen

1 De leerlingen geven aan hoe zij kunnen deelnemen aan besluitvorming in en opbouw van de samenleving;

2 De leerlingen passen inspraak, participatie en besluitvorming toe in reële schoolse situaties;

Stam > Vakoverschrijdende eindtermen

1 De leerlingen brengen belangrijke elementen van communicatief handelen in praktijk;

12 Denken: de leerlingen zijn bekwaam om alternatieven af te wegen en een bewuste keuze te maken;

3de leerjaar > bso > Project Algemene Vakken > Eindtermen

25 De leerlingen kunnen bij het oplossen van problemen rekening houden met comfort, veiligheid en hygiëne.

Aso > Aardrijkskunde > Eindtermen

3 De leerlingen kunnen met een toepassing van GIS de betekenis ervan voor de samenleving illustreren.

26° De leerlingen kunnen voorstellen aanbrengen voor het ruimtegebruik in het kader van duurzame ontwikkeling.

28° De leerlingen zien mogelijkheden om op een positieve manier te participeren

in beleidsbeslissingen inzake milieubeleid en ruimtelijke ordening.

Bso > Project Algemene Vakken > Eindtermen

4 De leerlingen kunnen mondeling argumenteren.

5 De leerlingen kunnen eenvoudige informatie schriftelijk formuleren.

6 De leerlingen kunnen zich mondeling duidelijk uiten.

21 De leerlingen kennen in hun eigen regio de dienstverlening van de belangrijkste maatschappelijke instellingen en kunnen er gebruik van maken.

22 De leerlingen zien het belang in van maatschappelijk relevante formulieren en procedures.

30° De leerlingen zijn verkeersverantwoordelijk.

Kso/Tso > Aardrijkskunde > Eindtermen

2 Met toepassingen van GIS, ruimtelijke verbanden onderzoeken, gebruik makend van databestanden die aan GIS gekoppeld zijn.

8 Illustreren dat duurzame ontwikkeling mede bepaald wordt door gebruik en ordening van de ruimte.

“Burgerschap is een belangrijke eindterm. Zeker de aandacht voor het ‘waarom’ van participatie is een interessante insteek voor scholen. Leerkrachten hebben het vaak moeilijk om burgerschap en de overkoepelende eindtermen te integreren in hun lessen. Met Jonge Wegweters sla je de nagel op de kop.”

– Tara Brouwers, leerkracht Stedelijke Humaniora Dilsen-Stokkem.

“Er leeft veel bezorgdheid over bereikbaarheid en veiligheid. Dit traject brengt die in kaart, vertrekkende vanuit de jongeren zelf. Dit sluit perfect aan bij de visie van onze school.”

– Gerda Cutsem, Directrice Regina Caelilyceum, Dilbeek.

Stap 1 – Routes digitaliseren met de TravelTrack

Het doel van deze stap is het maken van een overzichtskaart met alle routes die jongeren afleggen, naar school en hun vrijetijdsbesteding.

Via het platform van de **TravelTrack**, een initiatief van UGent, kunnen jongeren zowel hun woon-schoolroutes als verplaatsingen in hun vrije tijd (uitgaan, hobby's, shoppen, vrienden- of familiebezoek) digitaliseren. Ze beoordelen bepaalde punten en lijnen op deze routes en duiden de gebruikte vervoersmodi aan. Ze vullen ook een korte **enquête** in over hun mobiliteitskeuzes, veiligheidsmaatregelen en de algemene mverkeersveiligheid in de stad of gemeente. Deze data vormen de basis voor het verdere traject.

Voor het ingeven van de routes kan een bredere groep (16-21-jarigen) bevroagd worden dan enkel de deelnemers van het hele Jonge Wegweterstraject. Zo kun je bijvoorbeeld de TravelTrack laten invullen door een hele school, of meerdere groepen jongeren.

“De respons was echt ongelooflijk, de TravelTrack tool werkt echt! Het was fijn dat maatwerk mogelijk was. We hebben de vragen helemaal naar onze eigen hand kunnen zetten.”

– Stijn Derkinderen, mobiliteitsambtenaar Leuven

TravelTrack

In het kort

De TravelTrack stelt jongeren in staat om via een reeks vragen en stappen hun dagelijkse routes digitaal op een kaart in te voeren en deze te beoordelen op veiligheid. Voordat een kwalitatief onderzoek van start gaat, is het de bedoeling om zo veel mogelijk routes van jongeren uit jouw stad, gemeente of regio te verzamelen via de TravelTrack. De TravelTrack is een ontwikkeling van het Instituut voor Duurzame Mobiliteit van de Universiteit Gent.

Kostprijs

Het gebruik van de TavelTrack kost 1.250 euro (excl. BTW).

Doel

- ✦ Een overzichtskaart krijgen op (boven)lokaal niveau waarop de meest (on)veilige lijnen of punten op de afgelegde routes zichtbaar zijn.
- ✦ Op een participatieve manier kwantitatieve gegevens verzamelen om de focus van een kwalitatieve inspraaksessie te bepalen.

Opbouw

Stap 1: Routes digitaliseren

Stap 2: Mobiliteitsbeleving

Stap 3: Toekomstbeeld

Stap 4: Aanbevelingen

Stap 5: Dialoog en Deal

Stap 6: Terugkoppeling

Benodigheden

1 pc, gsm of tablet met internet per jongeren

Vorbereiding

- ✦ Lees de handleiding van op www.jongewegweters.be
- ✦ Als beheerder kun je je registreren via <https://traveltrack.be/login>. Je doet een aanvraag voor je project via Bart.DeWit@UGent.be. Zij maken een project aan en voegen beheerders toe.

Duur

1 (les)uur

Werkwijze

- ✦ Nodig zoveel mogelijk jongeren uit om verplaatsingen te digitaliseren via de TravelTrack.
 - ✦ Via een oproep aan scholen, de jeugdraad...
 - ✦ Stel een einddatum vast tot wanneer men kan deelnemen.
- ✦ De methodiek wordt bij voorkeur begeleid door een leerkracht op school of een andere begeleider.
- ✦ Deelnemers hebben enkel de link <https://traveltrack.de/zone/> "STAD OF GEMEENTE" nodig of de rechtstreekse URL naar je projectpagina.
- ✦ Ze kunnen zichzelf registreren als gebruiker of anoniem aanmelden om naar het project van hun gemeente of stad gaan.

LET OP: Wanneer men inlogt zonder e-mail adres kunnen de routes en antwoorden later niet meer door de gebruiker geraadpleegd worden.

- ✦ De deelnemers geven hun regelmatig afgelegde verplaatsingen in op het online platform.

Rollen

- ✦ Projectverantwoordelijke: Zoveel mogelijk leerkrachten 3de graad SO in de gemeente enthousiasmeren om deel te nemen aan de TravelTrack. Je kan ook alternatieven zoeken zoals jeugdverenigingen, de jeugdraad...
- ✦ Leerkrachten: Lezen op voorhand de handleiding van de TravelTrack en begeleiden jongeren bij het invoeren van hun gegevens.

Verwerking

Zodra er voldoende reacties zijn, worden de meestgebruikte routes van jongeren duidelijk. Tevens wordt duidelijk welke punten en/of lijnen een positieve of negatieve beoordeling krijgen en waarom precies. Een gedetailleerd PDF-rapport kan samengesteld worden. Het is ook mogelijk de data te downloaden voor eigen verwerking.

De resultaten uit de TravelTrack kan je gebruiken bij:

- ✦ Het bepalen van locaties voor de wekkertocht (stap 2);
- ✦ Het bepalen van mobiliteitscases in de kritische vragenronde (stap 3);
- ✦ Het bepalen van verdere vragen en thema's om uit te diepen.

